

[Landbrugsministeren.]

paa. Det, som til enhver Tid vil danne Grundlaget for vort Landbrugs Rentabilitet, er sikkert Korndyrkning, Kvægproduktion, Mælkeproduktion og den dermed følgende Flæskeproduktion. Men derfor er det jo ikke udelukket, at Grupper af Statshusmænd og Grupper af andre Landmænd kan fremstille andre Varer. Jeg har ogsaa været tiltalt af Tanken om at medtage Æg. Men for det første, hvor stor en Del skal man saa regne med for Æggenes Vedkommende? Der er stor Forskel paa Hønsogaardene i de forskellige Husmandsbrug. Og dernæst kommer man straks ind paa det Spørgsmaal: Ja, men hvor skal vi saa standse? Saa vil der være mange andre Ting, som skal medtages, og det vil betyde alt for stor Usikkerhed for de Husmænd, der gaar ind under disse Vilkaar. Jeg for mit personlige Vedkommende vilde snarere mene det rigtigt at begrænse det endnu mere, at nøjes med at tage Korn i Stedet for at gaa over til at benytte 5—6 Varegrupper. Jeg tror, det vil være langt farligere at tage saa mange Varer end at nøjes med en enkelt Gruppe. Jeg mener derfor, vi maa holde os til det, som der er nogenlunde Sandsynlighed for kan danne Grundlag for Forrentningsmulighed, baade af Hensyn til Husmændene og af Hensyn til Kreditor.

Saa spurgte det ærede Medlem, om det ikke var bedre, at man skar Gælden ned og fulgte det konservative Folkepartis Forslag om at nedsætte Renten f. Eks. til 3½ pCt. for et Aar og nøjedes med et Aar. Jeg synes, det vilde være noget af det daarligste at gennemføre en saadan Ordning, for det er at fortsætte med Usikkerhedsmomentet for disse Statshusmænd. De maa vide, hvad de gaar ind til, de maa vide, om en Rentenedsættelse gælder for et Aar eller længere. Hvis vi gaar den Vej, bliver Forholdene for Statshusmændene jo paa ingen Maade sikrere, end de er for Tiden. Meget rigtigere end at skære Gælden ned i Forhold til Indtægterne vil det være at sætte Renten i Forhold til Indtægterne. Ingen ved, hvilke Priser vi har om nogle Aar, og hvis vi saa ikke begrænser Pantsætningsretten — og det vil det ærede Medlem jo ikke —, er der yderligere Chance for Forøgelse af Gælden,

saaledes at den kan naa op paa samme Højder som nu, og saa kan vi begynde paa en frisk. Jeg maa derfor advare meget mod Lovgivning af en saadan Art.

Endelig udtalte det ærede Medlem, at han vilde anse det for rigtigere, om man enten slettede Restancerne eller i alt Fald gik ind paa det Forslag, som det konservative Folkeparti stillede i Folketinget, nemlig at Restancerne blev fritaget for Renter i et Aar. Det synes jeg vilde være en saa stor Begunstigelse for de Husmænd, som har passet deres Bjendomme daarligst, at jeg meget maa advare derimod. Hvis man ønsker at fremme Dygtighed, Paa-passelighed og Pligtøpfattelse hos Debitorerne, er det meget farligt at gaa ind paa noget saadant. Det er jo alligevel saaledes, at gennemgaaende — jeg vil ikke sige i alle Tilfælde, men gennemgaaende — er det de dygtigste, flittigste og mest samvittighedsfulde Husmænd, som har de færreste Restancer, og det vilde, hvis vi gennemførte en saadan Ordning, blive dem, der fik den mindste Fordel.

Til det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Nedergaard) skal jeg sige, at naar der staar i § 6, at Jordfonden foreløbig holder Præstelønningskasserne skadesløse for det Tab, som de lider ved den eventuelle Nedgang, skal det forstaas saaledes, at det lidte Tab skal tilbagebetales ved, at Husmanden, naar Priserne gaar op, kommer til at betale mere, og først naar Tabet er dækket, ophører „Foreløbigheden“.

Gisselbæk: Det ærede 3die Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen) sagde, at Venstre havde gjort Regeringen en Vennetjeneste, og det kan han godt have Lov til at kalde det, men om Vennetjenesten er størst fra Regeringens eller fra vor Side, er vanskeligt at afgøre. Thi Regeringen er ogsaa gaaet ind paa nogle af vore Krav, for at Loven kunde faa en Skikkelse, som vi ansaa for fordelagtig. De har altsaa gjort os den Tjeneste — om det saa skal kaldes en Vennetjeneste, maa de Herrer selv strides om. Loven har nu faaet en saadan Skikkelse, at vi anser den for en Hjælp, som vi finder det rigtigt at gennemføre, og derfor vil vi stemme for den. Det ærede Medlems Udtalelse om, at Statshusmændene nu vilde blive udelukket fra at faa Kredit, er fuld-